

Лексикон образовних термина (2014). Београд: Учитељски факултет.

Методичка теорија и пракса, број 1/2021
УДК: 37
стр. 131–132

КУЛТУРОЛОГИЈА Петар Пијановић

КУЛТУРОЛОГИЈА – често се с разлогом каже да је к. или наука о → **култури** „теорија свега под капом небеском“; овакав закључак проистиче из чињенице да је култура врло широка област људског духа, да се у њој преламају различити видови друштвеног и приватног живота, стваралаштва и вредности у разним видовима. К., дакле, занима све оно што за свој предмет има образовање и → **науку**, → **језик** и → **књижевност**, → **уметност** и филозофију, социјалне и политичке → **идеје**, религију и црквени живот, морал и обичаје, → **издаваштво** и → **масовне медије**. Ова научна област се последњих деценија бави нарочито културом мањинских група, масовном културом, → **супкултуром**, менталитетом, родним питањима, културом слободног времена, идентитетом, културном политиком, мировним покретима, културном свакодневицом, културом младих, поп-артом, културом сопственог искуства и виртуелном културом. Због бројности предметних области у пољу културе, и њихових видова, к. је веома широк, „збирни појам који обухвата различите правце истраживања, методе и теорије хуманистичких наука, и својим програмским усмерењем постулира интердисциплинарност, методолошке иновације и проширење предмета истраживања“ (Г. Боленбек). Као посебне и релативно самосталне области у к. су се издвојиле теорија културе и → **историја културе**. У оквиру исте научне дисциплине формирају се и подобласти каква је, нпр., социологија културе. – Бројна питања из области к. понекад нису била прецизно одређена нити подробније истражена. Та мањкавост к. довела је до организовања *студија културе*. Оне су се развиле у Великој Британији, током друге половине XX века, стављајући тежиште истраживања на популарну културу, идеологију и медије. Подстицај таквоме истраживању донело је оснивање Центра за савремена изучавања културе (*Centre for Contemporary Cultural Studies, CCCS*), 1964. при Бирмингемском универзитету. Основни смисао тих студија био је бављење конкретним проблемима, тј. Практичним истраживањима у подручју културе. Осим у Енглеској, студије културе организоване су и на високим школама и универзитетима у Немачкој и Италији, те у САД и Аустралији. Оквир томе је критичко вредновање друштвених појава посматраних и тумачених с аспеката културе, у којој се те појаве

рефлектују и добро виде. Тако су постављене и везе између идеологије, антропологије и културе, које се истражују помоћу различитих метода – од психоанализе до (пост)структурализма. Један од задатака који ова дисциплина себи поставља јесте и истраживање начина којим се обликују различити идентитети. Студије културе баве се бројним питањима као што су статус културе младих према доминантној култури, различити аспекти феминизма, културне разлике, нови друштвени покрети итд. У проучавању тих друштвено-културних феномена приступ је мулти-дисциплинаран. То значи да се ови феномени истражују у међупростору који чине књижевност, социологија, антропологија, уметност, филозофија и теорија медија.

Лит.: G. Bolenbek, „Nauka o kulturi“, *Leksikon savremene kulture* (прев.), 2008; J. Kramer, *Cultural Studies, Leksikon savremene kulture* (прев.), 2008; N. Sekulić, „Studije kulture“, *Sociološki leksikon*, 2007.